

ITTRA PASTORALI

FIL-BIDU TAL-ĠUBLEW TAL-ĦNIENA

MILL-E.T. MONS. CHARLES J. SCICLUNA
Arcisqof ta' Malta

u

MILL-E.T. MONS. MARIO GRECH
Isqof ta' Għawdex

INHENNU BHALL-MISSIER

“Inhennu bhall-Missier”. Dan hu l-messagġ importanti li jrid iwasslilna l-Ġublew għas-Sena tal-Ħniena li nieda l-Papa Frangisku. Hu Ġesù nnifsu li jagħmlilna din is-sejha: “hennu bħal ma hu hanin Missierkom” (Lq 6:36).

Il-ħniena: espressjoni tal-imħabba ta’ Alla

L-Aħbar it-Tajba tista’ tingabar fi kliem Ġesù: “Alla hekk ħabb lid-dinja li ta lil Ibnu l-waħdieni biex kull min jemmen fih ma jintilifx imma jkollu l-ħajja ta’ dejjem (Ġw 3:16). Alla hu “għani fil-ħniena” (Ef 2:4) u din hi l-kwalità li l-aktar turi s-setgħa bla tarf ta’ Alla (ara *Misericordiae Vultus*, 6).

Fil-qalba tal-Evangeliu hemm il-ħniena ta’ Alla. Ġesù Kristu juri l-wiċċ kollu ħniena tal-Missier: bil-kelma tiegħu, bil-ġesti tiegħu, b’dak kollu li hu (ara *Misericordiae Vultus*, 1). L-Evangeliu jurina li kull min jiltaqa’ ma’ Ġesù jista’ jhoss mill-viċin il-balzmu tal-ħniena kbira ta’ Alla, li hi għajn ta’ ferħ kbir.

Il-ħniena: espressjoni tal-imħabba li naqsmu ma’ ħutna

Aħna msejħin inhennu għax qabelxejn kien magħna stess li ntweriet il-ħniena (ara *Misericordiae Vultus*, 9). Il-ħniena li nirċievu mingħand Alla tagħmilna nixbhu lilu. Il-ħniena għalhekk issir espressjoni tal-imħabba li naqsmu ma’ ħutna. Nibdew fil-mod kif nittrattaw lil xulxin, fil-ħajja bejnietna: li nħossu għal xulxin, li nieqfu ma’ xulxin fil-mumentu diffiċli, norbtu l-ġrieħi ta’ dawk li huma mwegġġhin u naħdmu biex negħlbu l-konflitti, il-mibegħda, l-għira, il-kliem ta’ ġudizzju fuq xulxin li jġib il-ħsara (ara *Misericordiae Vultus*, 14). Jixraq għalhekk li matul din is-Sena ta’ grazzja, ilkoll ngħannu l-ħniena ta’ dak Alla li jhobbna bi mħabba ġewwinija u konkreta. Dan nistgħu nagħmluh billi aħna lkoll konkretament nuru ħniena u hekk inkomplu nxandru lill-bniedem ta’ żmienna l-aħbar tas-Salm 136: “għal dejjem il-ħniena tiegħu”!

Espressjoni konkreta: il-harsien tal-ħlejjaq l-izjed dghajfa u vulnerabbli

“Meta konna magħkusin ftakar fina, għax għal dejjem il-ħniena tiegħu!” (S 136:23). Alla juri l-ħniena tiegħu billi jħares lill-bniedem li għandu bżonn min jipproteġih u jeħilsu minn kulma jhedded il-ħajja u l-libertà tiegħu. Bħala xandara ta’ din il-ħniena, aħna lkoll imsejħa biex inharsu lil dawk il-persuni li huma l-izjed dghajfa u vulnerabbli, li għandhom l-izjed bżonn tal-protezzjoni. Nibdew mill-ħlejjaq umana mill-bidu nett tat-tmissil sat-tmien naturali tagħha: li aħna nagħmlu ħilitna biex nipproteġu l-ħajja mnissla sa mill-bidu nett, li sal-ewwel tmien ġimgħat tissejjaħ embrijun, imbagħad wara tmien ġimgħat ikollha isem ieħor, imma hija l-istess ħlejjaq li, malli mbagħad titwieled, il-liġi tagħrafha bħala persuna. Il-liġi tagħti l-protezzjoni sa mill-bidu tal-eżistenza tal-bniedem, u tagħmel tajjeb, għax il-liġi trid tkun ukoll espressjoni tal-ħniena tagħna li aħna nħarsu l-ħajja umana, b’attenzjoni speċjali lejn dawk li huma l-izjed vulnerabbli u għalhekk jeħtieġu protezzjoni akbar.

“Lil kulħadd hu jagħti l-ikel, għax għal dejjem il-ħniena tiegħu!” (S 136:25). Alla, Missier ta’ kulħadd, juri l-ħniena tiegħu billi jipprovdi l-għajxien għall-bnedmin kollha li huma lkoll uliedu, maħluqa fuq ix-xbieha tiegħu. F’dan il-kuntest, il-Ġublew għandu jzomm dejjem aktar ħajja fina t-tbatija li jgħaddu minnha dawk ħutna immigranti li wħud minnhom jaslu fi xtutna, oħrajn fi xtut oħra tal-

Mediterran. Titwahħax taqra dwar is-sofferenza u l-umiljazzjoni li jgarrbu! Meta aħna, lil dawn ħutna nilqgħuhom fix-xtut tal-Ewropa, aħna qed nilqgħu nies li diġà għaddew minn kalvarju kbir. Dik ukoll hija ħniena. Imbierka s-soċjetà tagħna meta tuża kliem ta' mħabba u rispett waqt li titkellem fuq dawn ħutna. Nixtiequ ngħidu b'mod ċar bħala ragħajja: jekk xi ħadd minna, għal dawn ħutna juża kliem ta' mibegħda jew kliem ta' razzizmu, dan imur kontra dak li nemmnu. Ħa jikkonverti min jgħid kliem ta' tkaşbir u ta' disprezz li jwegġa'!

Espressjoni konkreta: il-ħarsien tal-ħolqien

“Hu li għamel is-smewwiet bil-ħsieb [...], li firex l-art fuq l-ilmijiet, għax għal dejjem il-ħniena tiegħu!” (S 136:5-6). Il-ħolqien huwa ktieb miftuħ li jekk inħarsu lejha b'attenzjoni, jurina l-kobor tal-ħniena ta' Alla. Għaldaqstant, espressjoni tal-ħniena hi wkoll il-ħarsien tal-ħolqien. Meta din is-sena, il-Papa Franġisku tana dak id-dokument sabiħ fuq il-ħarsien tal-ħolqien, l-Enciklika '*Laudato Si'*', għażel il-kelma ħolqien biex ifakkarna li l-ambjent li aħna ngawdu ġej minn Alla l-Ħallieq. Aħna għandna bżonn inħarsu dik is-sbuħija li ħalaq Alla u nfaħħruh bħalma għamel San Franġisk: “tkun imbieriek għal oħtna x-xemx, tkun imbieriek għal ħuna l-qamar”. Hi responsabbiltà kbira li nieħdu ħsieb din id-dar komuni tagħna, u niżirgħu l-ġmiel, mhux it-tingis u l-qerda.

Espressjoni konkreta: il-maħfra tal-għedewwa

“U helisna mill-għedewwa tagħna, għax għal dejjem il-ħniena tiegħu!” (S 136:24). Il-ħniena ta' Alla kapaċi teħlisna minn dak li joqtol lir-ruħ (ara *Mt* 10:38), mill-veru għadu tagħna li jgħarraqna fil-korla, il-vendetta u l-mibegħda lejn ħutna l-bnedmin. Fil-ħniena kbira tiegħu, Kristu fuq is-Salib jurina li hija l-imħabba dik l-arma li biha nistgħu noħorġu rebbieħa: dik l-imħabba li tingħata, li taħfer u li tħenn. Għaldaqstant, espressjoni tal-ħniena hi l-maħfra tal-għedewwa. Hu u jhegġiġna biex inħennu bħall-Missier, il-Mulej jagħtina l-qawwa li quddiem il-vjolenza ta' din id-dinja, quddiem l-ingustizzji, quddiem it-terrorizmu, aħna ma nirrispondux bl-istess lingwaġġ, imma bl-għajjnuna tiegħu nirreżistu għat-tentazzjoni li nirrispondu bi vjolenza għall-vjolenza, bil-vendetta għall-ħsara li ssir. Dan hu li tfisser li taħfer lill-għadu tiegħek.

Ġesù għallimna li quddiem ir-rifjut, quddiem il-vjolenza tad-dinja, in-Nisrani jrid jirrispondi b'lingwaġġ differenti. Ġesù msallab jgħallimna r-risposta fundamentali tal-maħfra u l-ħniena. Dan l-aħħar, aħna, bħala Ewropej, konna milquta mid-daqqa ta' stallett tar-terrorizmu. Kif se nirrispondu għal tant vjolenza? Aħna bħala komunità ta' fidi, meta nisimgħu li dawn l-affarijiet orribbli jsiru f'isem Alla, nitkexkxu. Bħalma qal il-Papa Franġisku: “hija l-ikbar dagħwa” li tuża dik il-vjolenza li toqtol nies innocenti f'isem Alla! Min jagħmel hekk qed jagħmel l-ikbar ħsara, qed joffendi l-qalb tal-Ħallieq.

Ejjew bħala Nsara, bħala Knisja, bħala soċjetà, nieħdu l-opportunità li qed tagħtina din is-Sena qaddisa tal-Ħniena biex naħfru tassew mill-qalb lil xulxin, biex inkomplu l-proċess ta' rikonċiljazzjoni. Ejjew meta niftakru kemm drabi wegġajna lil xulxin, ngħidu: hemm bżonn nieqfu nkunu vittmi tad-dnubiet tagħna nfuşna, hemm bżonn nieqfu milli npattuha lil xulxin, milli nużaw kliem iebes u li jwegġa' kontra xulxin. “Il-maħfra għandha l-qawwa li tqajjima lura għal ħajja ġdida u timliena bil-kuraġġ biex nistgħu nħarsu b'tama lejn il-ġejjieni” (*Misericordiae Vultus*, 10).

L-opri tal-ħniena

“Roddu ħajr lil Alla tas-smewwiet, għax għal dejjem il-ħniena tiegħu!” (S 136:26) Din is-Sena tal-Ġublew għandha tgħinna nistqarru l-“grazzi” tagħna lil Alla, billi fl-istess ħin nilqgħu l-missjoni

sabiha u impenjattiva li fi Kristu nkunu l-wicc tal-*ħniena tiegħu* għall-proxxmu tagħna. Dan jitlob minna li nsiru aktar midhla tal-opri tal-*ħniena*. Il-kliem ta' Ġesù hu ċar ħafna (ara Mt 25): Kont bil-*għu*, bil-*għatx*, *għeri*, *barrani*, *marid*, *fil-ħabs*. F'dawn il-mument, Ġesù jistenna li meta niġu wicc imb wicc ma' ħutna fil-bżonn, naraw lilu; ma nħarsux in-naħa l-oħra, imma nieqfu tassew ma' min jeħtieġ l-*għajnuna* tagħna. Il-Papa Frangisku jsemmi wkoll l-opri tal-*ħniena* spiritwali, li huma wkoll tant importanti: li nagħtu parir tajjed, ngħallmu lil min ma jafx, nifthu għajnejn il-midneb, infarrgu lill-*imnikket*, naħfru l-*ħtijiet*, nistabru b'min idejjaqna, nitolbu 'l Alla għall-*ħajjin* u għall-*mejtn*. Ejjew f'din is-Sena ngħixu bil-ferħ dawn l-opri tal-*ħniena* fil-*ħajja* tagħna ta' kuljum. Ħa nisimgħu l-*karba* ta' dawk li qed ifittxu l-*għajnuna*, "ħa nagħfsulhom idejhom f'tagħna, u niġbduhom lejna biex iħossu s-*ħana* tal-*prezenza* tagħna, tal-*ħbiberija* u tal-*fraternità*" (*Misericordiae Vultus*, 15).

Il-balzmu tal-*ħniena*

"Roddu ħajr lill-Mulej, għax hu tajjed, għax għal dejjem il-*ħniena* tiegħu!" (S 136:1). Il-Mulej Alla tagħna hu tajjed u ħanin. Infatti il-*ħniena* "hi t-triq li ssieħeb lill-*bniedem* ma' Alla, għax tiftaħ il-qalb għat-tama li aħna maħbuba għal dejjem minkejja l-limiti tad-*dnu* tagħna" (*Misericordiae Vultus*, 2). Is-Sena tal-*ħniena* għandha tħegġigna biex qatt ma naqtgħu qalbna. Kultant jista' jiġrilna hekk minħabba d-*dghufija* tagħna. Imma "aħna m'għandniex qassis il-*kbir* li ma jistax jagħder id-*dghufija* tagħna, imma għandna wieħed, li huwa Ġesù, li kien imġarrab bħalna f'kollox minbarra d-*dnu*" (Lhud 4:15). Jekk irridu nemmnu f'Ġesù, irridu nemmnu fih bħala dak li jagħdirna, li jaf id-*dghufija* tagħna u jgħinna ma nibqgħux imwaħħlin fiha.

Il-Mulej ma qagħadx joqgħod ifittex il-wicc ħelu tagħna biex iħobbna, ma qagħadx jara l-*qdu*sija tagħna jew inkella l-*punti* li ġibna fil-*pitazz* tal-*ħajja* tagħna, biex jgħid: 'iva, għandek biżżejjed *punti* biex jien inħobbok'. Aħna maħbuba minkejja l-limiti tad-*dnu* tagħna. "Quddiem il-*gravità* tal-*ħazen*, Alla jwieġeb bil-*milja* tal-*maħfra*. Il-*ħniena* dejjem se tkun ikbar minn kull *dnu*, u ħadd ma jista' jqiegħed limitu għall-*imħabba* ta' Alla li jaħfer" (*Misericordiae Vultus*, 3). Għalhekk għandu valur kbir is-Sagrament tar-Rikonċiljazzjoni – il-*qrar* – li jwasslilna din il-*ħniena* ta' Alla b'mod hekk sabiħ. Ejjew b'mod speċjali matul din is-Sena tal-*ħniena* napprezzaw dan is-Sagrament, ngħożżuh, u nagħmlu mezz li nersqu lejha bil-ferħ ħa nircievu l-*balzmu* tal-*ħniena* ta' Alla (ara *Misericordiae Vultus*, 17).

Talba

Ħalli għalhekk il-*pellegrinaġġi* li sejrjn nagħmlu lejn il-*bibien* tal-*ħniena* li ser jinfetħu fil-Katidrali u s-Santwarji tal-*gzejjer* tagħna jkunu espressjoni ta' mixja ta' konverżjoni sabiex ħajjitna stess tistqarr li "għal dejjem il-*ħniena* tiegħu". Hekk tassew ngħaddu minn Kristu, il-*bieb* li jsalvana u jwassalna lejn il-*mergħat* ta' dejjem (ara Ġw 10:9).

Aħna u nibdew din is-Sena Mqaddsa waqt li nħejju ruħna għaċ-*celebrazzjoni* ta' Alla li tweled fostna, festa tal-*ħniena* li tnissel il-ferħ f'qalbna, ejjew nitolbu lil Marija, Omm il-*ħniena*, biex tgħinna dejjem ngħożżu f'qalbna l-*ħniena* ta' Alla ħalli aħna wkoll nistgħu nħennu bħall-*Missier*.

Nagħtukom il-*barka* pastorali tagħna b'rahan ta' kull ġid mis-sema.

Illum, 8 ta' Diċembru 2015, Solennità tat-Tnissil bla Tebġha tal-*Verġni* Mqaddsa Marija.

✠ Charles J. Scicluna
Arċisqof ta' Malta

✠ Mario Grech
Isqof ta' Għawdex